

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2017

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

A1.

Το κείμενο αναφέρεται στον ρόλο της επιστήμης και την ευθύνη του επιστήμονα. Η επιστήμη σε αντιδιαστολή με την τεχνολογία στοχεύει στην κατάκτηση της γνώσης ενώ η δεύτερη στην αξιοποίησή της, άποψη που επιβεβαιώνεται και από τον Αϊνστάιν. Βέβαια, ο ίδιος αν γνώριζε τις μεταγενέστερες αντιφατικές εξελίξεις, θα προβληματιζόταν για το κατά πόσο η τεχνολογία λειτούργησε ευεργετικά ή όχι για τον άνθρωπο, καθώς επέφερε πληθώρα προβλημάτων. Γι' αυτό ο σύγχρονος επιστήμονας φέρει ευθύνη για την έκβαση των επιτευγμάτων του, παρόλο που για τις αρνητικές συνέπειές τους ευθύνονται και εξωγενείς παράγοντες. Για να διατηρήσει, λοιπόν, η επιστήμη τον ανθρωποκεντρικό προσανατολισμό της πρέπει οι επιστήμονες να διαθέτουν υψηλά ιδανικά.

B1.

- α. Λ
- β. Λ
- γ. Σ
- δ. Σ
- ε. Σ

B2.

- α) Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο της αιτιολόγησης «Επιστήμη, βέβαια,... - ... ανθρώπου». Συγκεκριμένα υποστηρίζει πως η επιστήμη και η τεχνολογία δεν ταυτίζονται και στη συνέχεια αιτιολογεί την άποψή του. Εμφανής είναι η χρήση του αιτιολογικού συνδέσμου «διότι».

ή

Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο των παραδειγμάτων. Συγκεκριμένα ο συγγραφέας παρουσιάζει την άποψη του Αϊνστάιν «πολύ χαρακτηριστικά, ο Αϊνστάιν... - ...ηθικά ιδανικά» για να ισχυροποιήσει και να τεκμηριώσει την άποψή του. Το παράδειγμα κρίνεται ως επιστημονικό.

- β) βέβαια: έμφαση, επιβεβαίωση
εάν: προϋπόθεση
όμως: αντίθεση
για τούτο: αποτέλεσμα
δηλαδή: επεξήγηση

B3.

- α)** αένας: συνεχής, αιώνιος
προσηλωμένη: αφοσιωμένη, προσανατολισμένη
εγείρουν: δημιουργούν
αλλοτριώνουν: απομακρύνουν, εμποδίζουν, υπονομεύουν
καταστρεπτικό: ολέθριο
- β)** συγκεκριμένο: γενικό
βελτίωσε: υποβάθμησε, επιδείνωσε
ευθύνη: ανευθυνότητα
υλική: πνευματική
ελευθερία: εξάρτηση, υποδούλωση

B4.

- α)** Το ασύνδετο σχήμα στην τρίτη παράγραφο χρησιμοποιείται από τον συγγραφέα για να αποδοθούν οι απόψεις του με γοργό ρυθμό, απλότητα και ζωηρότητα. Επίσης, το ασύνδετο σχήμα, θυμίζει τον προφορικό λόγο και έτσι κάνει το απόσπασμα κατανοητό από τον αναγνώστη.
- β)** Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί στο τέλος της παραγράφου ένα ρητορικό ερώτημα. Με τη χρήση του επιδιώκει να προβληματίσει τον αναγνώστη και παράλληλα υπογραμμίζει τον αυτονόητο χαρακτήρα της άποψής του, εξασφαλίζει ομαλή μετάβαση στην επόμενη παράγραφο ενώ ταυτόχρονα προσδίδει στο κείμενο αμεσότητα και παραστατικότητα.

Γ1. α.

1. Υλικός τομέας:

- Βελτίωση της ποιότητας ζωής.
- Αύξηση της ποσότητας (καταπολέμηση της φτώχειας) και βελτίωση της ποιότητας των αγαθών.
- Επωφελής εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου, κυριαρχία του ανθρώπου στη φύση και παράλληλα προστασία αυτής.
- Προσφορά εργασίας με τα νέα επαγγέλματα – μείωση του ποσοστού ανεργίας, περιορισμός του σωματικού μόχθου.
- Οικονομική πρόοδος.
- Πρόληψη και καταπολέμηση των ασθενειών, αύξηση του μέσου όρου ζωής του ανθρώπου.

2. Ηθικός τομέας (ανθρωπιστικές επιστήμες):

- Καθιστούν δυνατή την αυτογνωσία – καταπολέμηση του εγωκεντρισμού.
- Συμβάλλουν στην ηθικό – πνευματική τελείωση και στη διαμόρφωση μιας πολυδιάστατης προσωπικότητας.

3. Πνευματικός τομέας:

- Αναπτύσσει την κρίση και εξασφαλίζει την πνευματική ελευθερία.
- Απαλλάσσει από εξωλογικά στοιχεία (προλήψεις, δεισιδαιμονίες, αδικαιολόγητους φόβους).

Γ1.β.

1. Ως κάτοχος γνώσης:

- Οφείλει να κατέχει σε βάθος το αντικείμενό του, να είναι καταρτισμένος, ενημερωμένος σχετικά με τα καινούργια δεδομένα, να τρέφει αγάπη και να 'χει αφοσίωση ως προς την επιστήμη του, καθώς και αυτογνωσία, για σωστή επιλογή στόχων, που ν' ανταποκρίνονται στα προβλήματα της ζωής.
- Πρέπει να παρακολουθεί συνεχώς την εξέλιξη της επιστήμης και να αναθεωρεί τις απόψεις του. Οφείλει να επιδεικνύει ευελιξία και προσαρμοστικότητα, μετά από κριτική εξέταση, στα νέα κάθε φορά στοιχεία που προκύπτουν από την επιστημονική έρευνα.
- Χρέος του είναι να αναπτύσσει την ευρηματικότητα και την εφευρετικότητά του.
- Στην αντιμετώπιση των επιστημονικών δεδομένων πρέπει να είναι εύστροφος, αντικειμενικός, απαλλαγμένος από προκαταλήψεις και δογματισμούς.
- Σε ό,τι αφορά την εξάπλωση των γνώσεων πρέπει να λαμβάνει υπόψη του το επίπεδο του κοινού και να εκλαϊκεύει, χωρίς να παραποιεί, τη γνώση ώστε να είναι κατανοητή και εύχρηστη.
- Να είναι πολυμαθής και όχι μονοδιάστατος και υπερβολικά εξειδικευμένος. Να διατηρεί μια επαφή με το σύνολο της επιστήμης του, καθώς και με συγγενείς επιστημονικούς χώρους. Η συνολικότερη επιστημονική θεώρηση θα του εξασφαλίσει επιτυχέστερες λύσεις στα ερωτήματα του τομέα του και θα τον προφυλάξει από μονομέρειες και αποπροσανατολισμούς.

2. Ως άνθρωπος:

- Ωριμος, υπεύθυνος, αλτρουιστής, ανιδιοτελής, ευαίσθητος, ηθικός, τίμιος, διορατικός. Προβάλλει ηθικές αντιστάσεις μπροστά στα οικονομικά και πολιτικά κέντρα που έχουν συμφέρον να ελέγχουν το έργο του.
- Συνδυάζει την τεχνοκρατική με την ανθρωπιστική παιδεία.
- Ψυχική ελευθερία, ώστε να θέτει τις γνώσεις του στην υπηρεσία του ανθρώπου και να ασκεί το έργο του με υπευθυνότητα και αίσθημα κοινωνικής συνείδησης.
- Σκοποί του:
 1. η διάδοση της γνώσης, η καταπολέμηση των προλήψεων, των δεισιδαιμονιών και προκαταλήψεων.
 2. η βελτίωση των συνθηκών ζωής, αλλά και η ίση κατανομή του πλούτου, η ελάττωση της δυστυχίας όλων των ανθρώπων.
 3. η διασφάλιση της ειρήνης, της δικαιοσύνης, της δημοκρατίας, της ελευθερίας, η κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
 4. η φροντίδα για το περιβάλλον.